تاریخ: ۹۶/۱۱/۲
شماره: ۹/۲۵۴۴۵۷
پیوست:

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزیر

سید رضا

دستورالعمل جامع
ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان

مقدمه:

به استناد مواد آیین‌نامه اجرائی تبصره ماده هفت لایحه قانونی موضوع اصلاح مواد هفت و هشت قانون تامین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۹/۰۳/۱۲ این دستورالعمل تنظیم و به منظور ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان کلیه مقاطع تحصیلی در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی قابل اجرا است. به موجب این دستورالعمل دانشجویان و دانش‌آموختگانی که از تحصیلات رایگان استفاده می‌کنند مکلف هستند برابر مدت تعهد با توجه به نوع سهمیه خود در ایران (بدون محدودیت برای محل انجام تعهد دانش‌آموختگان سهمیه مناطق) خدمت نمایند.

وفق ماده ۶ آیین‌نامه اجرائی مواد هفت و هشت قانون تامین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی به دانش‌آموختگان بهره‌مند از آموزش رایگان و یا وام صندوق رفاه دانشجویان صرفاً گواهی‌نامه موقت پایان تحصیل که فقط دارای ارزش استخدامی در ایران است، تسلیم خواهد شد.

استنادات قانونی:

- مواد آیین‌نامه اجرائی مورخ ۱۳۵٤/٤/۲۹ در اجرای ماده هفت و هشت قانون تامین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب مرداد ماه سال ۱۳۵۳ در خصوص دانشجویان و هنرجویانی که برابر تعهد و یا دو برابر مدت آموزش رایگان خود در ایران مکلف هستند خدمت نمایند.
- لایحه قانونی اصلاح مواد هفت و هشت قانون تامین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مورخ ۱۳۵۸/۷/۲٦ شورای انقلاب اسلامی ایران در خصوص مدت تعهد خدمت مربوط به بهره‌مندی از آموزش رایگان.
- آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده ۷ موضوع لایحه قانونی اصلاح مواد هفت و هشت قانون تامین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۹/۰۳/۱۲ در خصوص شرایط لغو تعهد خدمت آموزش رایگان.
- مصوبه هشتاد و هفتمین جلسه مورخ ۱۳٦۵/۷/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص اخذ تعهد خدمت از پذیرفته‌شدگان آزمون سراسری.

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

شماره: ..
شماره: ..
پیوست: ..

الف: تعاریف و کلیات

ماده ۱:

۱-۱- **وزارت علوم:** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

۱-۲- **سازمان:** سازمان امور دانشجویان.

۱-۳- **موسسه:** کلیه دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی.

۱-۴- **اداره کل بورس:** اداره کل بورس و اعزام دانشجویان.

۱-۵- **آموزش رایگان:** منظور آموزش بدون پرداخت هزینه دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی در دانشگاه‌هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌نمایند.

۱-۶- **تعهد خدمت آموزش رایگان(تعهد خدمت):** کلیه دانشجویان بهره‌مند از آموزش رایگان مکلفند برابر مدت تعهد مندرج در این دستورالعمل در ایران خدمت نمایند.

۱-۷- **گواهی‌نامه موقت پایان تحصیلات(گواهی‌نامه موقت):** گواهی‌نامه‌ای دال بر اتمام تحصیلات در رشته و مقطع مشخص، با قید مدت تعهد خدمت آموزش رایگان و بدهی صندوق رفاه دانشجویان.

۱-۸- **گواهی‌نامه پایان تحصیلات(گواهی‌نامه):** گواهی‌نامه‌ای دال بر اتمام تحصیلات در رشته و مقطع مشخص، بدون قید تعهد خدمت آموزش رایگان و بدهی صندوق رفاه دانشجویان، که مبتنی بر تصفیه کلیه تعهدات دانشجو می‌باشد.

۱-۹- **ریزنمرات:** به کارنامه دانشجو به همراه نمرات واحدهای اخذ شده در طول دوران تحصیل وی اطلاق می‌شود.

۱-۱۰- **دانش‌نامه:** به مدارک صادر شده پایان دوره آموزش‌های رسمی(دوره کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی) اطلاق می‌شود، که مبتنی بر تصفیه کلیه تعهدات دانشجو می‌باشد.

۱-۱۱- **تصفیه حساب:** تصفیه حساب با کلیه واحدهای دانشگاه و تعیین تکلیف بدهی‌های صندوق رفاه دانشجویان(که شامل تصفیه حساب کامل یا بصورت اقساط با دریافت دفترچه می‌باشد).

۱-۱۲- **تصفیه حساب قطعی:** شامل تصفیه حساب با دانشگاه، تصفیه بدهی‌ها به صندوق رفاه دانشجویان و ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان.

۱-۱۳- **تصفیه حساب صندوق رفاه:** به تصفیه کلیه بدهی‌های صندوق رفاه دانشجویان به هنگام اتمام تحصیل(دانش‌آموختگی، اخراج و انصراف) گفته می‌شود.

۱-۱۴- **ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان:** لغو کلیه تعهدات خدمت آموزش رایگان از طریق یکی از روش‌های مندرج در این دستورالعمل.

۱-۱۵- **مبلغ هزینه پرداخت معادل تعهد خدمت آموزش رایگان(مبلغ تعهد):** وجه تعیین شده در ازای ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان.

۱-۱۶- **دانشگاه‌های وابسته:** دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارتخانه‌ها (به جز وزارت علوم و بهداشت)، نهادهای حکومتی، نهادهای نظامی و انتظامی و موسسات عام‌المنفعه می‌باشد.

۱-۱۷- **دوره‌های شهریه‌پرداز:** به دوره‌های تحصیل در مقاطع مختلف آموزش عالی گفته می‌شود که شامل دوره‌های نوبت دوم، پردیس بین‌الملل، پیام‌نور، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه جامع علمی کاربردی، موسسات آموزش عالی غیرانتفاعی،

صندوق رفاه
تعهد آموزش رایگان
تعهد خدمت با دانشگاه

دوره‌های مجازی و نیمه حضوری و سایر دانشجویانی که از آموزش رایگان استفاده نمی‌نمایند، و هزینه تحصیل‌شان را در حین تحصیل پرداخت می‌کنند.

ب: تعهد خدمت آموزش رایگان

ماده ۲: دانش‌آموختگانی که از خدمات آموزش رایگان استفاده می‌کنند مکلفند، برابر با مدت تعهد خدمت آموزش رایگان در ایران خدمت نمایند.

ماده ۳: مدت تعهد خدمت آموزش رایگان:

۳-۱- برای پذیرفته‌شدگان سهمیه‌های آزاد، منطقه۱، شاهد، خانواده معظم شهدا، ایثارگران، نهضت سوادآموزی، جهاد، جانبازان، آزادگان، پذیرفته‌شدگان دوره‌های کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی‌ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی، ورودی‌های قبل از انقلاب فرهنگی و دانشجویان غیرایرانی پذیرفته شده از طریق کنکور سراسری (ورودی‌های قبل از سال ۱۳۸۷) یک برابر مدت تحصیل می‌باشد.

۳-۲- برای پذیرفته شدگان مناطق ۶۲ به بعد، سهمیه‌های مناطق ۵،۴،۳،۲، عشایر و مناطق محروم دو برابر مدت تحصیل می‌باشد.

۳-۳- برای پذیرفته‌شدگان سهمیه استانداری‌ها، سه برابر مدت تحصیل می‌باشد.

تبصره ۱: چنانچه دانش‌آموختگان سهمیه مناطق ۲ و۳، پس از استعلام از سازمان سنجش آموزش کشور و یا با توجه به کارنامه محرمانه مندرج در پرونده متقاضی، حائز امتیاز احتساب گزینش آزاد همان رشته و محل تحصیلی باشند، تعهد خدمت ایشان بصورت سهمیه مناطق آزاد، یک برابر مدت تحصیل لحاظ می‌گردد.

تبصره ۲: دانشجویان غیرایرانی پذیرفته شده پس از سال ۱۳۸۷ از طریق آزمون‌های ورودی سازمان سنجش آموزش کشور، جزء دانشجویان شهریه‌پرداز محسوب شده و تعهد خدمتی بر عهده ندارند.

ماده ٤: مدت تعهد خدمت برگزیدگان المپیادهای بین‌المللی، برگزیدگان جشنواره خوارزمی و استعدادهای درخشان که بدون شرکت در آزمون سراسری از تحصیلات رایگان استفاده می‌نمایند، همانند پذیرفته‌شدگان سهمیه آزاد می‌باشد.

ماده ٥: دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور، که به صورت روزانه به موسسات داخل کشور منتقل شده و از مزایای آموزش رایگان بهره‌مند گردیده‌اند، یک برابر مدت تحصیل، تعهد خدمت دارند.

ماده ٦: تعهد خدمت برای نیمسال‌های تحصیلی پاییز و بهار به مدت ۶ ماه محاسبه می‌شود و نیمسال‌های تابستانی جزء تعهدات خدمت محاسبه نمی‌گردد.

ماده ۷: دانشجویان استعداد درخشان بهره‌مند از تحصیل همزمان در دو رشته، تنها نسبت به مدت تحصیل خویش (تعداد نیمسال‌های تحصیلی) بر حسب سهمیه منطقه قبولی، متعهد به خدمت آموزش رایگان می‌باشند.

ماده ۸: تعهد خدمت دانشجویان انصرافی و اخراجی مقطع کارشناسی پذیرفته شده بر اساس سهمیه‌های مندرج در ماده ۳ که واجد شرایط دریافت گواهی کاردانی نباشند، یک برابر مدت تحصیل محاسبه و دانشجویان مذکور که واجد شرایط و متقاضی دریافت گواهی کاردانی هستند، برحسب سهمیه منطقه پذیرفته شده در ماده ۳، یک، دو و یا سه برابر این مدت، تعهد خدمت خواهند داشت.

تبصره: دانشجویان انصرافی و اخراجی واجد شرایط دریافت گواهی کاردانی، که متقاضی دریافت مدرک کاردانی نمی‌باشند، تعهد خدمت ایشان یک برابر مدت تحصیل محاسبه می‌گردد.

ماده ۹: تعهد خدمت دانشجویان انصرافی و اخراجی صرفاً با توجه به مدت تحصیل و نیمسال‌های ثبت‌نام شده محاسبه می‌شود.

بسمه تعالی

تاریخ :

شماره :

پیوست :

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

ماده ۱۰: مدت تحصیل دانش‌آموخته و دانشجویان انصرافی و اخراجی در کلیه دوره‌های آموزش عالی بصورت شهریه‌پرداز مشمول آموزش رایگان نمی‌شود.

تبصره ۱: هر نیمسالی که دانشجویان دوره روزانه بصورت شهریه‌پرداز، شهریه آن را پرداخت نموده‌اند(مثل نیمسال‌های میهمانی و نیمسال‌های تمدید سنوات با مجوز کمیسیون بررسی موارد خاص)، جزء تعهد خدمت محسوب نمی‌گردد.

تبصره ۲: دانشجویان دوره روزانه در صورتی که مایل به استفاده از آموزش رایگان نباشند، بایستی شهریه و هزینه تحصیلی اعلام شده از سوی سازمان را در هنگام ثبت نام در هر نیمسال پرداخت نمایند.

ماده ۱۱: نیمسال‌های مرخصی بدون احتساب در سنوات، تعلیق و وقفه تحصیلی مشمول تعهد خدمت نمی‌گردد.

تبصره: نیمسال‌های مرخصی با احتساب در سنوات در مدت تعهد خدمت آموزش رایگان محاسبه می‌گردد.

ماده ۱۲: مدت تعهد بابت درس‌های معرفی به استاد متناسب با واحد انتخاب شده محاسبه می‌گردد.

ماده ۱۳: نیمسال‌های حذف شده به صورت اضطراری، پزشکی و... در صورتی‌که نیمسال‌های فوق جزء سنوات تحصیلی آنها محسوب شود، به صورت نیمسال کامل در مدت تعهد خدمت آموزش رایگان محاسبه می‌گردد.

ماده ۱٤: نیمسال‌هایی که تنها واحدهای درسی پایان‌نامه و پروژه اخذ شده است، در کلیه مقاطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای، فقط یک بار جزء تعهد خدمت محسوب می‌گردد.

ماده ۱۵: تعهد خدمت در مقطع دکتری تخصصی در نیمسال‌هایی که واحدهای رساله اخذ شده است، با توجه به تعداد واحدهای رساله حداقل ۲ نیمسال و حداکثر ۴ نیمسال محاسبه می‌گردد.

تبصره: در دوره های پژوهش محور، رساله دکتری تخصصی بر اساس تعداد واحدهای رساله محاسبه می‌گردد.

ماده ۱٦: دانشجویان انتقالی که به صورت روزانه به دانشگاه مقصد انتقال می‌یابند، در صورت عدم پرداخت شهریه و هزینه تحصیلی نیمسال‌های مربوط، تعهد خدمت آموزش رایگان بر عهده ایشان می‌باشد.

ماده ۱۷: دانشجویان بورسیه وزارت علوم و یا سایر دستگاه‌ها، پس از لغو تعهدات بورس دستگاه مربوطه و اعلام دستگاه می‌توانند نسبت به تصفیه تعهدات خدمت آموزش رایگان اقدام نمایند.

ج: پایان تعهد خدمت آموزش رایگان

ماده ۱۸: ارائه گواهی‌نامه موقت به دانش‌آموختگان متعهد خدمت، بدون ایفای تعهدات خویش، برای خدمت در داخل کشور منوط به داشتن شرایط زیر و عدم تعهد به دستگاه‌های اجرائی و بورس‌دهنده بلامانع است.

۱۸-۱- انجام امور دانش‌آموختگی و تصفیه حساب با دانشگاه؛

۱۸-۲- تصفیه حساب با صندوق رفاه دانشجویان و اخذ دفترچه اقساط یا پرداخت بدهی؛

۱۸-۳- تعیین تکلیف وضعیت نظام وظیفه(مختص آقایان).

گواهی موقت ←

ماده ۱۹: ارائه گواهی‌نامه یا دانشنامه به دانش‌آموختگان، با داشتن شرایط زیر بلامانع است:

۱۹-۱- انجام امور دانش‌آموختگی و تصفیه حساب با دانشگاه؛

۱۹-۲- تصفیه حساب قطعی با صندوق رفاه دانشجویان یا پرداخت بدهی به صندوق مذکور؛

۱۹-۳- تعیین تکلیف وضعیت نظام وظیفه(مختص آقایان)؛

۱۹-۴- لغو تعهد بورس برای دانشجویان بورسیه وزارت علوم یا سایر دستگاه‌های اجرایی؛

۱۹-۵- پایان تعهد خدمت آموزش رایگان دانشجویان دوره روزانه.

دانشنامه ←

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزیر

تاریخ: .....
شماره: .....
پیوست: .....

تبصره: ارائه دانش‌نامه به دانش‌آموختگان دارای گواهی‌نامه موقت یا گواهی‌نامه پایان تحصیلات، منوط به تسلیم اصل گواهی‌نامه مذکور به موسسه می‌باشد.

ماده ۲۰: تعیین تکلیف وضعیت نظام وظیفه طبق یکی از موارد زیر انجام خواهد شد:

۲۰-۱- دارندگان کارت پایان خدمت دوره ضرورت.

۲۰-۲- دارندگان کارت معافیت دائم.

۲۰-۳- دارندگان کارت معافیت موقت در مدت اعتبار آن.

۲۰-۴- دارندگان گواهی صادره از نیروهای نظامی و انتظامی مبنی بر استخدام در نیروهای مذکور.

۲۰-۵- دارندگان گواهی صادره از نیروهای نظامی و انتظامی مبنی بر اشتغال به خدمت دوره ضرورت بدون غیبت اولیه.

۲۰-۶- دارندگان گواهی اشتغال به تحصیل و یا خدمت در وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش، سازمان کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، آموزشگاه فنون هواپیمائی(موضوع مواد ۶، ۷، ۸ و ۹ قانون خدمت نظام وظیفه عمومی).

۲۰-۷- دارندگان برگه اعزام به خدمت دوره ضرورت بدون غیبت در مدت اعتبار آن.

۲۰-۸- دارندگان گواهی صادره از سوی سازمان وظیفه عمومی و معاونت‌های وظیفه عمومی استانهای کشور.

۲۰-۹- دارندگان گواهی اشتغال به تحصیل بر اساس شماره معافیت تحصیلی معتبر.

۲۰-۱۰- دارندگان گواهی رسمی مبنی بر اتمام خدمت دوره ضرورت از پگان خدمتی.

تبصره: ارائه ریزنمرات تایید شده، بدون قید فراغت از تحصیل، به دانش‌آموختگان غیرغایب پس از لغو تعهد خدمت و تصفیه بدهی صندوق رفاه دانشجویان بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۱: دانشجویان و دانش‌آموختگان دوره‌های روزانه، متعهد خدمت آموزش رایگان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی، می‌توانند از طریق یکی از روش‌های زیر تعهد خدمت خویش را به پایان برسانند:

۲۱-۱- انجام تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق ارائه گواهی انجام کار معتبر؛

۲۱-۲- پرداخت هزینه تحصیلی معادل تعهد خدمت آموزش رایگان؛

۲۱-۳- لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق عدم کارایی قابل قبول؛

۲۱-۴- لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق بازنشستگی؛

۲۱-۵- لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق از کار افتادگی.

تبصره: دانش‌آموختگان غیرایرانی، که از طریق آزمون سراسری سال ۱۳۸۶ و قبل از آن پذیرفته شده باشند، فقط با بازپرداخت هزینه تعهد خدمت آموزش رایگان و تایید اداره کل امور دانشجویان غیرایرانی می‌توانند مدارک تحصیلی خود را از دانشگاه محل تحصیل دریافت نمایند.

ماده ۲۲: ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان دانش‌آموختگان رشته‌های دامپزشکی، پس از انجام طرح خدمت نیروی انسانی و یا معافیت از آن بر اساس نامه شماره ۹۳/۲۲/۱۷۲۶۳ مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۷ سازمان دامپزشکی کشور بلامانع می‌باشد. همچنین ارائه دانش‌نامه و ریزنمرات به دانش‌آموختگان مذکور منوط به اتمام تعهد خدمت آموزش رایگان می‌باشد.

ماده ۲۳: لغو تعهد خدمت آموزش رایگان دانشجویان و دانش‌آموختگان متعهد خدمت دبیری، پس از اعلام لغو تعهد خدمت دبیری از سوی دفتر حقوقی وزارت آموزش و پرورش و یا ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها بر اساس دستورالعمل شماره ۴۷۳۲۴ مورخ ۱۳۹۵/۳/۲۹ وزارت آموزش و پرورش مجاز می‌باشد.

نظام وظیفه

ارائه ریزنمرات تایید شده
لغو تعهد خدمت
تصفیه بدهی صندوق رفاه

لغو تعهد خدمت

تعهد خدمت دبیری

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

تاریخ: ـــــــــــ
شماره: ـــــــــــ
پیوست: ـــــــــــ

بورس

ماده ۲۴: دانشجویان بورسیه‌ای که نهاد بورس‌دهنده هزینه تحصیلی ایشان را تامین نموده، نسبت به دوره بورس مشمول تعهد خدمت نمی‌باشند و این افراد پس از اعلام نهاد مذکور می‌توانند اصل مدرک خود را دریافت نمایند.

ماده ۲۵: افرادی که در چند مقطع دانش‌آموخته گردیده‌اند لازم است به ترتیب از مقطع پایین‌تر نسبت به تصفیه تعهد خدمت اقدام نمایند، و پایان تعهد خدمت مقطع بالاتر منوط به ارائه فرم نحوه انجام تعهد خدمت مقاطع قبلی است.

ماده ۲۶: ثبت‌نام و ادامه تحصیل افراد بازنشسته (با تایید مراتب بازنشستگی توسط مراجع قانونی ذیصلاح) در دوره‌های روزانه بدون گرفتن تعهد خدمت آموزش رایگان در کلیه مقاطع تحصیلی، در صورت عدم مغایرت با سایر آیین‌نامه‌های آموزشی، صرف نظر از شرایط سنی و استخدامی همانند سایر دانشجویان بلامانع می‌باشد.

ثبت‌نام بازنشستگان

ج-۱- انجام تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق ارائه گواهی انجام کار معتبر

ماده ۲۷: ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق انجام تعهد خدمت با ارائه گواهی انجام کار معتبر برابر مدت تعهد خدمت آموزش رایگان انجام می‌شود.

ماده ۲۸: کار معتبر برای انجام تعهد خدمت آموزش رایگان به نوعی از اشتغال گفته می‌شود که شاغل مشمول بیمه باشد و سابقه بیمه ملاک محاسبه انجام تعهد خدمت می‌باشد.

تبصره: احکام کارگزینی نهادهای دولتی و عمومی غیر دولتی به عنوان سند قابل قبول برای انجام تعهد خدمت آموزش رایگان محسوب می‌گردد.

حکم کارگزینی

ماده ۲۹: در موارد زیر فعالیت بدون سابقه بیمه به عنوان کار معتبر جهت انجام تعهد قابل قبول می‌باشد:

۲۹-۱- گواهی تدریس معتبر از دانشگاه‌ها، موسسات آموزش عالی(دولتی و غیردولتی) به میزان ۱۰ ساعت در هفته، سایر موسسات آموزشی در صورت تایید نهاد مربوطه به میزان ۱۶ ساعت در هفته به عنوان کارکرد تمام وقت تلقی می‌شود.

۲۹-۲- پروانه کسب معتبر افرادی که به حرفهٔ مختلف مشغول بکارند، از جمله پروانه کسب از سازمانهای صنفی کشور، پروانه اشتغال مهندسین، پروانه وکالت، پروانه کارآموزی وکالت، پروانه سازمان دامپزشکی و نظام دامپزشکی و سایر نهادهای دولتی، غیردولتی و آزاد از تاریخ صدور، به شرط تمدید یا داشتن پرونده مالیاتی به عنوان گواهی انجام کار در طول سالیان، قابل پذیرش می‌باشد.

۲۹-۳- مدت کارکرد دانش‌آموختگان به عنوان مدیر عامل در شرکت‌های خصوصی، به شرط اثبات فعالیت با ارائه گواهی از شرکت مورد نظر و تصویر آگهی درج تاسیس و تغییرات شرکت در روزنامه رسمی و ارائه گواهی پرداخت مالیات در مدت زمان فعالیت قابل پذیرش می‌باشد.

۲۹-۴- فعالیت‌های هنری و مطبوعاتی دانش‌آموختگان، با ارائه گواهی اشتغال به این حرفه از سوی دستگاه‌های ذیربط به منزله انجام تعهد تلقی می‌شود.

۲۹-۵- در صورتی که دانش‌آموخته‌ای گواهی فعالیت قابل قبولی را در حوزه هایی به غیر از موارد فوق ارائه نماید در صورت استعلام دانشگاه و موافقت سازمان(اداره کل امور دانشجویان داخل) گواهی مورد نظر می‌تواند مورد پذیرش قرار گیرد.

تبصره: تمامی موارد مذکور در فوق مشروط بر این است که دانش‌آموخته در ایران حضور داشته باشد و دانشگاه می‌تواند در صورت لزوم موارد مشکوک را از مرجع مربوطه استعلام نماید.

ماده ۳۰: دانش‌آموختگان می‌توانند مبلغ تعهد مقاطع پایین‌تر را پرداخت و گواهی انجام کار خود را برای مقطع بالاتر ارائه دهند.

بسمه تعالی

تاریخ :
شماره :
پیوست

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

ماده ۳۱: ارائه گواهی انجام کار برای هر مقطع بایستی بعد از تاریخ فراغت از تحصیل فرد در آن مقطع باشد.

ماده ۳۲: گواهی‌های انجام کار ارائه شده برای انجام تعهد خدمت در یک مقطع، برای مقاطع دیگر قابل پذیرش نمی‌باشد.

ماده ۳۳: انجام خدمت وظیفه عمومی پس از تاریخ فراغت از تحصیل، ترک تحصیل و یا اخراج، جزء خدمات موثر در انجام تعهد خدمت متقاضی محسوب شده و تاریخ و مدت زمان مندرج در پشت کارت پایان خدمت مبنای محاسبه می‌باشد.

تبصره: صدور معرفی‌نامه به نظام وظیفه جهت انجام خدمت سربازی برای افراد فوق(دانش‌آموخته، انصرافی و اخراجی) قبل از ایفای تعهد خدمت بلامانع می‌باشد.

ماده ۳۴: دانش‌آموختگانی که خدمت وظیفه عمومی ایشان با استفاده از امکانات بنیاد نخبگان به پروژه تبدیل شده است، سابقه فعالیت ایشان در طول زمانی که مشمول بیمه هستند، می‌تواند جهت انجام تعهد خدمت محاسبه گردد، مگر در حالتی که این فعالیت حین تحصیل دوره روزانه باشد.

گواهی کار بعد از فارغ التحصیلی

ماده ۳۵: جهت انجام تعهد خدمت، گواهی کار پس از تاریخ فراغت، انصراف و اخراج از تحصیل، ملاک محاسبه می‌باشد.

ماده ۳۶: انجام تعهد خدمت دانش‌آموختگان پذیرفته شده از طریق سهمیه استانداری‌ها، در صورت ارائه تاییدیه اشتغال به کار از استانداری محل خدمت مربوطه جهت لغو تعهد آموزش رایگان بلامانع است. درصورت اعلام عدم نیاز استانداری به میزان مدت باقی مانده، گواهی انجام کار در سایر مناطق کشور نیز مورد قبول خواهد بود.

تبصره: دانشجویان انصرافی یا اخراجی نیز به تناسب مدت استفاده از آموزش رایگان، مشمول ماده فوق می‌باشند.

ماده ۳۷: تحویل گواهی‌نامه موقت مقطع پایین‌تر مندرج در پرونده تحصیلی مقطع بالاتر، به دانشجویان انصرافی و یا اخراجی که تصفیه حساب صندوق رفاه دانشجویان را انجام داده باشند، با اعلام مدت تعهد به دانشگاه مقطع پایین‌تر بلامانع است، مشروط بر اینکه متقاضی قصد لغو تعهد و گرفتن اصل دانشنامه مقطع قبل را نداشته باشد.

تحویل گواهی موقت به دانشجویان انصرافی

تبصره: چنانچه متقاضی فوق قصد گرفتن اصل دانشنامه از مقطع پایین‌تر را داشته باشد بایستی لغو تعهد خدمت آموزش رایگان مقطع ناتمام بالاتر را انجام دهد.

ماده ۳۸: کلیه متعهدین دستگاه‌های اجرایی یا بورسیه وزارتخانه‌ها می‌توانند از سابقه خدمت ارائه شده جهت لغو تعهد بورس، در خصوص ایفای تعهدات خدمت آموزش رایگان نیز استفاده نمایند.

ماده ۳۹: ارائه سابقه کار همزمان در چند محل جهت انجام تعهد خدمت مورد قبول نبوده و در هر زمان تنها یک سند معتبر اشتغال مورد تایید می‌باشد.

ماده ۴۰: گواهی انجام کار در حین تحصیل مقطع بالاتر برای مقاطع پایین‌تر در صورتیکه متقاضی در دوره روزانه مشغول به تحصیل نباشد، برای مقاطع قبلی قابل قبول خواهد بود.

ج-۲- پرداخت مبلغ معادل تعهد خدمت آموزش رایگان

ماده ۴۱: دانش‌آموختگان در صورتی که تمام یا قسمتی از تعهد خدمت موضوع ماده ۳۷ را، بواسطه گواهی انجام کار معتبر ایفا ننمایند، می‌توانند تعهد خدمت خود را بطور کامل یا به تناسب عدم انجام، به سازمان بازپرداخت نمایند.

ماده ۴۲: مبلغ تعهد برای هر نیمسال تحصیلی دانش‌آموختگان مناطق مختلف برابر حداقل واحد مجاز یک نیمسال تحصیلی محاسبه می‌شود:

۴۲-۱- دوره‌های کاردانی و کارشناسی، ۱۲ واحد درسی

بسمه تعالی

تاریخ: ــــــــــــ

شماره: ــــــــــــ

پیوست: ــــــــــــ

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

۴۲-۳- کارشناسی ارشد ناپیوسته ۸ واحد درسی

۴۲-۳- دکتری تخصصی، ۶ واحد درسی

ماده ۴۳: در هنگام بررسی مبلغ تعهد هر نیمسال، تعداد واحدهای انتخاب شده در ماده ۴۲ ملاک محاسبه می‌باشد.

۴۳-۱- در صورتی که دانشجو در هر نیمسال بیش از حداقل مجاز و یا کمتر از حداقل مجاز یک نیمسال تحصیلی نیز واحد انتخاب کرده باشد، همان شهریه نیمسال تحصیلی به حساب مبلغ تعهد نیمسال وی منظور می‌گردد.

۴۳-۲- نیمسال‌های که دانشجویان مقطع دکتری مشغول به آماده سازی طرح رساله(پروپوزال) و آزمون جامع هستند، در مبلغ بازپرداخت تعهد خدمت آموزش رایگان محاسبه نمی‌گردد.

۴۳-۳- نیمسال‌ها و واحدهای دروس پیش‌نیاز نیز جزء تعهد خدمت آموزش رایگان محسوب می‌گردد.

ماده ۴۴: در مورد دانش‌آموختگان کارشناسی‌ارشد پیوسته و دکتری حرفه‌ای، شهریه و هزینه تحصیلی این افراد تا واحدهای کارشناسی بر اساس مقطع کارشناسی و واحدهای مربوط به مقطع کارشناسی ارشد بر اساس شهریه مقطع مذکور محاسبه می‌گردد و مبنا در همه موارد فوق سال پذیرش دانش‌آموخته می‌باشد.

ماده ۴۵: در مورد دانش‌آموختگان دکتری پیوسته، شهریه و هزینه تحصیلی این افراد تا واحدهای کارشناسی بر اساس مقطع کارشناسی و واحدهای مربوط به مقطع کارشناسی ارشد بر اساس شهریه مقطع کارشناسی ارشد و واحدهای مقطع دکتری بر اساس تعرفه دوره دکتری تخصصی تعیین می‌گردد و مبنا در همه موارد فوق سال پذیرش دانش‌آموخته می‌باشد.

ماده ۴۶: افرادی که با استفاده از سهمیه استانداری‌ها پذیرفته شده‌اند، پس از اعلام عدم نیاز استانداری مربوطه، چنانچه قبل از ایفای تعهد خدمت، تقاضای دریافت مدارک تحصیلی خود را داشته باشند، باید شهریه و هزینه تحصیلی خود را برابر با مقررات مربوطه پرداخت نمایند.

ماده ۴۷: دانشجویان انصرافی و یا اخراجی چنانچه پس از ترک تحصیل و یا اخراج و قبل از انجام تعهد خدمت، تقاضای دریافت ریزنمرات و گواهی‌نامه مقطع قبلی خود را جهت لغو تعهد خدمت آموزش رایگان مقطع قبلی و گرفتن دانشنامه و ریزنمرات رسمی) داشته باشند، باید مبلغ تعهد خدمت آموزش رایگان را پرداخت نمایند.

ماده ۴۸: مبلغ معادل تعهد خدمت دانش‌آموختگان و دانشجویان انصرافی و اخراجی در موارد ذیل تا مدت یک سال تقسیط می‌گردد:

۴۸-۱- دانش‌آموختگانی که تحت حمایت موسسات حمایتی از قبیل کمیته امداد، بهزیستی و ... باشند؛

۴۸-۲- دانش‌آموختگانی که متکفل خرج افراد تحت تکفل خود باشند.

۴۸-۳- دانش‌آموختگانی که خود یا وابستگان درجه یک ایشان مبتلا به بیماری‌های خاص باشند.

۴۸-۴- خانواده معظم شهدا(فرزندان و همسر)، جانبازان(جانبازان، فرزندان و همسر)، رزمندگان (رزمندگان، فرزندان و همسر) و آزادگان (آزادگان، فرزندان و همسر).

۴۸-۵- عدم بضاعت دانش‌آموخته که تشخیص آن به عهده اداره کل امور دانشجویان داخل می‌باشد.

تبصره: تقسیط بیش از یک سال طبق مقررات مربوطه می‌باشد.

ماده ۴۹: تقاضای تقسیط و مدارک مربوط به آن به اداره کل امور دانشجویان داخل ارائه، پس از بررسی و احراز شرایط و موافقت وزارت، مراتب به دفتر حقوقی اعلام و دفتر مذکور مکلف است سند رسمی تعهد پرداخت از مدیون را با ضمانت دو نفر کارمند رسمی

شش نیاز جزء تعهد تعدد محسوب می‌گردد

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

تاریخ .....
شماره: .....
پیوست: .....

قطعی دولت نکند و سند اصلی را در بایگانی خود نگه‌داری و رونوشت مصدق آن را برای اقدام به اداره کل امور دانشجویان داخل ارسال کند.

ج-۳- لغو تعهد خدمت آموزش رایگان با استفاده از گواهی عدم کاریابی

ماده ۵۰: تعهد خدمت دانش‌آموختگان با ارائه گواهی عدم کاریابی قابل قبول از اداره کل کار و امور اجتماعی استان، توسط دانشگاه با رعایت مواد زیر پذیرفته می‌شود:

تبصره۱: دانش‌آموختگان از تاریخ دانش‌آموختگی تنها شش ماه فرصت دارند در دفاتر کاریابی تقاضای کار نمایند.

تبصره۲: ثبت نام در دفاتر کاریابی و دریافت گواهی عدم کاریابی تنها با حضور شخص دانش‌آموخته امکان‌پذیر است.

تبصره۳: این فرصت برای آقایان در صورتی که کارت نظام وظیفه بعد از فراغت از تحصیل صادر شده باشد، بعد از تاریخ صدور کارت قابل محاسبه می‌باشد.

تبصره٤: فرصت مذکور برای دانش‌آموختگان در صورتی که بلافاصله در مقطع تحصیلی بالاتر در دوره روزانه پذیرفته شوند، بعد از فراغت از تحصیل در مقطع بالاتر محاسبه می‌گردد.

ماده ۵۱: گذشت یکسال از تاریخ فراغت از تحصیل برای کلیه دانش‌آموختگان دارای گواهی عدم کاریابی از ادارات کل کار و امور اجتماعی مراکز استان، الزامی می‌باشد.

تبصره ۱: زمان احتساب یکسال شمسی برای آقایان از تاریخ صدور کارت پایان خدمت وظیفه عمومی یا کارت معافیت دائم از خدمت در نظر گرفته می‌شود. مبنای محاسبه برای کارت معافیت، تاریخ صدور معافیت موقت پزشکی و غیرپزشکی می‌باشد.

تبصره ۲: زمان احتساب یکسال برای دانش‌آموختگان از آخرین مقطع تحصیلی دوره روزانه قابل قبول است.

ماده ۵۲: گواهی عدم کاریابی در صورتی که از تاریخ فراغت از تحصیل تا زمان اقدام به تصفیه تعهد خدمت، هیچ‌گونه تاییدیه تحصیلی مربوط به اشتغال در پرونده یا سابقه بیمه نداشته باشد، مورد قبول می‌باشد.

ماده ۵۳: اعلام عدم کاریابی در مقاطع بالاتر، تعهد خدمت دانش‌آموختگان را در مقاطع تحصیلی قبلی نیز لغو می‌نماید.

تبصره: در صورت تحصیل دانشجو در رشته متفاوت در مقطع بالاتر، جهت استفاده از این فرصت در هر مقطع نیاز به گواهی عدم کاریابی مربوط به همان رشته را نیازمند است.

ماده ۵٤: تعهد خدمت پذیرفته‌شدگان سهمیه استانداری‌ها با ارائه گواهی عدم کاریابی اداره کل کار و امور اجتماعی استان‌ها، در صورت اعلام عدم نیاز به خدمت از سوی استانداری مربوطه لغو می‌گردد.

ماده ۵۵: دانش‌آموختگان بورسیه و متعهد به دستگاه‌ها، پس از اعلام عدم نیاز دستگاه مربوطه می‌توانند از طریق عدم کاریابی نسبت به تصفیه تعهد خدمت اقدام نمایند.

ماده ۵٦: لغو تعهد خدمت آموزش رایگان، از طریق گواهی عدم کاریابی دانش‌آموختگان رشته‌های دامپزشکی، پس از اعلام انجام طرح خدمت نیروی انسانی و یا معافیت از طرح مذکور از سوی سازمان دامپزشکی کشور میسر است.

ماده ۵۷: دانشجویان شاغل به تحصیل در کلیه دوره‌های مقاطع بالاتر دوره روزانه نمی‌توانند گواهی عدم کاریابی در حین تحصیل برای لغو تعهد خدمت آموزش رایگان مقطع قبلی ارائه نمایند.

ماده ۵۸: دانش‌آموختگانی که همزمان در دو رشته تحصیل نموده‌اند، می‌توانند با استفاده از گواهی عدم کاریابی برای هر کدام از دو رشته نسبت به تصفیه تعهد خدمت اقدام نمایند.

تبصره: ثبت نام افراد مذکور برای کاریابی در صورت دانش‌آموختگی در دو رشته امکان‌پذیر می‌باشد.

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

تاریخ :
شماره :
پیوست :

ماده ۵۹: دانشجویان انصرافی، اخراجی، نمی‌توانند از فرصت عدم کارپایی جهت تصفیه آموزش رایگان مقطع ناتمام استفاده نمایند.

ج-٤- بازنشستگی

ماده ٦٠: لغو تعهد خدمت دانش‌آموختگان بازنشسته با ارائه حکم بازنشستگی (با تایید مراتب بازنشستگی توسط مراجع قانونی ذیصلاح) و به شرط حضور در کشور بلامانع است.

ج-٥- لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق از کارافتادگی

ماده ٦١: لغو تعهد خدمت دانش‌آموختگان، دانشجویان انصرافی و اخراجی به علت از کارافتادگی و از دست دادن اهلیت و عدم توانایی انجام تعهد خدمت، با ذکر صریح عبارت «نامبرده قادر به کارکردن نمی‌باشد» از سوی شورای پزشکی دانشگاههای علوم پزشکی استان محل تحصیل‌شان انجام می‌شود. لذا افرادی‌که صرفا توانایی انجام کار خاصی را ندارند، از تعهد خدمت آموزش رایگان معاف نخواهند شد.

ماده ٦٢: تحویل مدارک تحصیلی دانش‌آموختگانی که پس از پایان تحصیلات فوت نموده‌اند با ارائه گواهی فوت و به اتفاق کلیه وارثین بلامانع است.

ج-٦- تعویق ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان

ماده ٦٣: دانشجویان انصرافی و اخراجی، در صورتی که متقاضی ادامه تحصیل در کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی باشند(به جز دانشگاه آزاد اسلامی با توجه به شرایط این دانشگاه)، می‌توانند ایفای تعهد خدمت خود را تا پایان تحصیلات مقطع جدید به تعویق بیاندازند.

تبصره ۱: دانشجویان انصرافی و اخراجی استفاده کننده از بورسیه، با لغو تعهد بورسیه، می‌توانند در صورت تحصیل مجدد، تعهدات خدمت مقطع ناتمام پیشین را به تعویق انداخته و به تعهدات مقطع جدید اضافه نمایند.

تبصره ۲: تعویق تعهدات دانشجویان انصرافی/اخراجی متعهد خدمت به دستگاههای اجرایی، منوط به موافقت دستگاههای ذیربط می‌باشد.

ماده ٦٤: دانش‌آموختگان روزانه کلیه مقاطع تحصیلی در صورتی که از طریق سازمان سنجش آموزش کشور در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی در مقاطع تحصیلی بالاتر قبول شده باشند، می‌توانند تعهد خدمت آموزش رایگان خویش را تا پایان تحصیلات مقطع بالاتر به تعویق بیاندازند.

تبصره ۱: ارسال تاییدیه تحصیلی برای این افراد در صورتی که در دوره نوبت دوم، شهریه‌پرداز، غیرانتفاعی – غیردولتی، دانشگاه جامع علمی - کاربردی و دانشگاه پیام‌نور پذیرفته شده باشند، با قید "مدت بهره‌مندی تحصیل از مزایای آموزش رایگان" انجام گردد و موسسه جدید ملزم به درج میزان تعهد آموزش رایگان مقطع قبلی در گواهی فراغت از تحصیل دانشجو بوده و صدور دانشنامه مقطع جدید منوط به ارائه لغو تعهد خدمت آموزش رایگان مقطع قبلی می‌باشد.

تبصره ۲: دانش‌آموختگانی که قصد ادامه تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی را دارند چنانچه درخواست تعویق تعهدات آموزش رایگان خود را تا زمان فراغت از تحصیل در مقطع بالاتر داشته باشند، موسسه می‌بایست با اخذ تعهد رسمی، ریزنمرات وی را به صورت محرمانه همراه با کپی تعهدنامه به دانشگاه آزاد اسلامی ارسال نماید.

ماده ٦٥: دانشجویان دوره روزانه که به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی(دوره‌های غیرانتفاعی، پیام نور، علمی – کاربردی، شهریه پرداز) انتقال می‌یابند، می‌توانند تعهد خدمت خویش را تا پایان تحصیلات بدون تصفیه حساب با صندوق رفاه دانشجویان به تعویق بیاندازند.

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

تاریخ: ــــــــــ
شماره: ــــــــــ
پیوست: ــــــــــ

تبصره: دانشجویانی که از طریق تکمیل ظرفیت به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی، علوم پزشکی و دانشگاه فرهنگیان انتقال می‌یابند نیز می‌توانند تعهد خدمت خویش را تا پایان تحصیلات بدون تصفیه حساب با صندوق رفاه دانشجویان به تعویق بیاندازند.

ماده ٦٦: ارسال تاییدیه تحصیلی (ریزنمرات تایید نشده و تصویر گواهی موقت پایان تحصیلات) برای دانش‌آموختگان به دانشگاه‌های مقاطع تحصیلی بالاتر به صورت محرمانه و با قید مدت تعهد خدمت و سهمیه منطقه پذیرفته شده و ذکر عبارات ذیل در متن نامه ارسالی "ریزنمرات نباید به صاحبش تسلیم شود" و "در صورت عدم نیاز به آن دانشگاه عودت گردد و ریزنمرات فوق منحصرا برای ارائه به آن دانشگاه و یا سازمان صادر شده و فاقد هر گونه ارزش دیگری از جمله ترجمه را دارا می‌باشد" صورت می‌پذیرد.

ماده ٦٧: ارسال تاییدیه تحصیلی برای دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی که مجدد در همان مقطع و مقاطع پزشکی پذیرش می‌شوند، به صورت محرمانه و قید مدت تعهد خدمت آموزش رایگان بلامانع می‌باشد.

تبصره: در خصوص افراد فوق‌الذکر در صورت درخواست ریزنمرات و ارسال آن به دانشگاه جدید جهت معادل‌سازی و تطبیق واحد بایستی لغو تعهد خدمت آموزش رایگان صورت گیرد.

ه) سایر موارد

ماده ٦٨: هزینه‌های آموزش رایگان هر سال توسط سازمان اعلام می‌گردد.

ماده ٦٩: هزینه‌های محاسبه شده آموزش رایگان به شماره حسابی که توسط سازمان اعلام می‌گردد بایستی واریز شود.

ماده ٧٠: ارائه درخواست جهت لغو تعهد خدمت آموزش رایگان از طریق سامانه سجاد سازمان توسط متقاضی صورت می‌گیرد و دانشگاه پس از بررسی و تایید درخواست، لغو تعهد افراد را تایید و چنانچه اداره کل امور دانشجویان داخل نیز لغو تعهد متقاضی را تایید نماید، صدور مدارک با رعایت سایر مقررات بلامانع می‌باشد.

ماده ٧١: گواهی‌نامه موقت تحصیلی کلیه دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی در مدت اعتبارشان در کلیه نهادهای داخلی کشور معتبر بوده و دانش‌آموخته نیاز به ارائه هیچ‌گونه مدرکی اعم از گواهی یا دانشنامه ندارد.

ماده ٧٢: اخذ مدرک دیپلم از پذیرفته‌شدگان توسط موسسات به منظور اطلاع از سوابق آموزشی آنان می‌باشد. بر این اساس پس از فراغت از تحصیل در مقطع دانشگاهی، تحویل مدارک دیپلم و پیش‌دانشگاهی و ریزنمرات آن به دانش‌آموختگان (آقایان مشروط به انجام خدمت وظیفه عمومی یا معافیت دائم از آن) بلامانع می‌باشد.

تبصره: تحویل مدارک فوق به دانشجویان انصرافی و اخراجی مشروط به لغو تعهد خدمت آموزش رایگان است.

ماده ٧٣: موارد پیش‌بینی نشده در دستورالعمل فوق با استعلام موسسه مربوطه و اعلام نظر رییس سازمان قابل بررسی است.

ماده ٧٤: این دستورالعمل در ٧٤ ماده، ٥٩ بند و ٣٠ تبصره در تاریخ ١٣٩٤/١٠/٢٦ به تائید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا بوده و کلیه دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های قبلی مرتبط ملغی می‌گردد.

منصور غلامی